

(ինչպէս այն ատեն կ'ըսէին) հողը աւելի հեշտ և մեղմ կ'ըլլայ իր ոսկերաց վրայ :

Եւոր համար բարի քաղաքացիները իրենց ծննդական երկրին հետ սիրով կը միանան : «Թագաւորին առջեւ լինէի, կ'ըսէր Աէէմի, և բաժակ կը մատուցանէի անոր, և ես տրոտում կ'երեւէի անոր աչացը . Թագաւորը ինձի լսաւ . ինչո՞ւ քու երեսդ տխուր է, քանի որ հիւանդ ալ չես . և ես ըսի Թագաւորին, Ինչպէս կարելի է որ տխրագէմ չըլլամ, մինչդեռ իմ հարցըս գերեզմանի քաղաքը անապատ դարձած է, և անոր դռները այրուած . եթէ կ'ուզես շնորհք մը ընել ինձի, ղըկէ ղիս Յուդայի երկիրը, ուր է հօրս գերեզմանը, և ես զայն վերստին շինեմ» :

Աէէմի Յուդայի երկիրը հասնելով, կանչեց իր քաղաքակիցները, որ հասարակաց հայրենեաց սիրով միացեալ էին և ըսաւ. «Եւրդ գիտէք մեր վիշտը, Լըուսաղէմը անապատ դարձած է, և անոր դռները հրձիգ եղած . եկէք միասնաբար և զանի վերստին կանգնենք» : Բանի որ Հրէաները օտար երկիրներու մէջ բնակեցան, այնչափ հեռի իրենց Հայրենիքէն, չը դադարեցան դառն արտասուներէր թափելէ, որով կըստուարացնէին կարծես թէ Բաբելոնի գետերը յիշատակաւ Սիօնի : Չէին համարձակեր երգել օտար երկրի մէջ իրենց քաղցրանուագ երգելը, որ Տիրոջ օրհնութիւններն էին : Իրենց նուագարանները, որ երբեմն միսթարութիւն եւ ուրախութիւն էին, գետին եզերքը տընկուած ուռնիներէն առ կախ կը կենային, և նուագելու արուեստն ալ մոռցեր էին . «Ո՛վ Լըուսաղէմ, կ'ըսէին, թող ղիս մոռնամ, եթէ երբեք զբեղ մոռնամ» : Եւոր, զորս յաղթուները

իրենց հայրենեաց հողին վրայ թողած էին, աւելի երջանիկ կը համարէին իրենց անձը այն Սաղմոսներով, զորս գերութեան միջոցին կը նուագէին . «Ա՛յ ժամանակ է, ո՛վ Տէր, որ ողորմիս Սիօնի» : Բաւ ծառաներդ կը սիրեն անոր աւերակներն ու քանդեալ քարերն անգամ, և իրենց ծննդեան երկիրը՝ թէպէտ և տառապեալ, կը գրաւէ տակաւին իրենց սէրը և գորովանքը :

ՊՕՍՈՒԷ

ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Պօլեւ. Լա Լ. Լ. — Չեր նամակաւ կը ծանուցանէք Սէցիի Սիսթար վարդապետի գալուստն ՚ի Պօլեւ և կը յաւելուք թէ՛ աւելի լաւ է՞ր լինիր, որ Սիօն յիշեալ վարդապետի Լըուսաղէմէն ելնելու պարագաները մի առ մի հրատարակէր, որպէս ղի տաւրակարծիք տարածայնութեանց տեղի չըմնար :

Իրաւունք ունիք, յեծարգոյ բարեկամ, բայց ո՞վ կը մտածէր՝ թէ Սիսթար, իւր անխոհեմ վարմունքով վերստին տեղի պիտի տայ տարածայնութեանց : Սիսթար վարդապետն, մօտ տարի ու կէս ժամանակ վանուցըս մէջ մնալով, շարունակ կը թախանձէր՝ թէ՛ զՊատրիարք Հայրն և թէ՛ զայլ, որպէս ղի միջնորդեն առ Ս. Պատրիարքն Կ. Պօլսոյ՝ ներողութեամբ ղինքն ՚ի Տարօն դարձնելու : Գլխաւորապէս կ'առարկէր նա՛ թէ ինքն սովորով տուած դրամներ և հոգաբորձական եկամուտներ ունի Տա-

րօնոյ վիճակին մէջ, որոնք իւր բա-
ցակայութեան պատճառաւ անհա-
ւաք մնալով ինքն կը վնասի նիւթա-
պէս, ուստի և կը խնդրէր կերպով
մի գէթ Սակաբայեցւոց վանքն դառ-
նալ, (որ իւր աքսորանաց համար ա-
ռաջին անգամ որոշուած տեղին էր) և
կրէր թէ՛ այն տեղէն գիւրին է իւր
նիւթական վնասուց առաջն առնուլ,
ըստ որում յիշեալ վանքն կից է Սշոյ
վիճակին, իսկ խնդրանաց հիման վրայ՝
Ս. Լ. Թոռոյս Սրբազան Եպիսկոպոս
միջնորդած էր առ Ս. Պատրիարքն Կ.
Պօլսոյ և նա իւր բնասուր ներողա-
մտութեամբ հաճութիւն տուած էր
Սակաբայեցւոց վանքը երթալու հա-
մար, ուր եթէ առաջին անգամ համ-
բերելով մնացած լինէր Սիսիթար վար-
դապետն, բնաւ երբէք տեղի պիտի
չունենային այն անսխորժ վրդովմունք-
ներն, որոնք երկու տարի առաջ յու-
զեցան Պօլսոյ մէջ իւր անխոհմու-
թեան առթիւ, և աւելի ծանրացու-
ցին խնդիրը, քան թէ օգուտ գոր-
ծեցին իւր անձին :

Արդ, Սեծարգոյ Բարեկամ, Սը-
խիթար վարդապետն, իւր բազմա-
ղերս թախանձանքներով և միջնոր-
դութեամբ Ս. Լ. Թոռոյս Պատրիարք
Հօր, հաճութիւն ստացաւ ուղղակի
Սակաբայեցւոց վանքը երթալու, և
այս մասին յատուկ վկայագիր եւս
տրուեցաւ իրեն : Ո՛վ կը կարծէր,
թէ յիշեալ վարդապետի թախան-
ձանքները լոկ պատրուակներ էին եր-
կու Սրբազան Պատրիարքաց բարեմը
տութիւնը և ներողամտութիւնը պատ-
րելու համար : Սիսիթար վարդապե-
տն, երբ Սեպ. 21 ին ճանապարհ
ելաւ Ս. Լ. Թոռէս, ամեն մարդ այն-
պէս գիտէր և այնպէս համոզուած
էր, թէ ուղղակի Սակաբայեցւոց
վանքը պիտի երթայ, և մինչեւ ան-

գամ Սշեցի անտերունչ պատանեակ
մի եւս յանձնուեցաւ իրեն, որ տա-
նի իւր ազգականներուն յանձնէ .
սակայն յիշեալ վարդապետն այժմ
Պօլսոյ եկած է : Ո՛վ է յանցաւորն, ե-
թէ ոչ դարձեալ ինքն, որ իրեն հա-
մար եղած բարերարութիւնն անգամ
իւր երազական և սպառիք դիտաւո-
րութեանց կը զոհէ :

— Ա. Կ. Ե. — ՍԻՕՆԻ նախորդ թը-
ւով հրատարակուած « Լ. — Երազայոյն
Լրջւոյն » յօդուածը կարգալով բարե-
հաճած էք Ձեր պատուական գրու-
թիւնը առ մեզ ուղղել, որով կը յոր-
դորէք խաղաղասիրական ոգւով վարիլ
Լեզիպոսական խնդրոյն մէջ և չլլրա-
ւորել բնաւ Սեծ. Յակոբեան եղբարց
անձնասիրութիւնը, որոց բարեկամու-
թենէն աւելի կարող է շահիլ Ս. Լ.
Թոռը, քան թէ հակառակութենէն :

Լրներէք մեզ՝ պատասխանել Ձեզ,
որ Ս. Ուստիս Սիաբանութիւնը ա-
տելով կ'առէ հակառակասիրութիւ-
նը, և Լեզիպոսական խնդրոյ ծագ-
ման առաջին օրէն 'ի վեր ջանացած
է ամեն խաղաղասիրական միջոց ձեռք
առնուլ և իրաւախոհութեամբ վերջ
տալ նոյն խնդրոյն. բայց, դժբաղդա-
բար, ցարդ հասած չէ իւր նպատա-
կին վերջնական կերպիւ : Բաջայայտ
է Ձեզ, որ մի տարիէն աւելի է, որ
ՍԻՕՆ երկու տող գրուած անգամ հը-
րատարած չէ Լեզիպոսական խնդրոյն
նկատմամբ, յուսալով թէ՛ կիրքերը
կը հանդարտին և ամեն գործ խաղա-
ղութեամբ եւ իրաւախոհութեամբ
կ'աւարտի : Բայց այն ևս գիտէք ան-
շուշտ, թէ Լրջւոյն քանի՞ քանի՞ ան-
գամ, ուղղակի և անուղղակի կեր-
պով, յարձակած է համօրէն Սիա-
բանութեանս դէմ, ջանալով միշտ
ղրպարտել և վատահամբաւել իբրեւ
յաւաջատիմ-Լեւոն արգելիլ, իբրեւ առաջ-

հորդոտութեան ինկնածող, իրրեւ անգութ, և այլն և այլն :

Աւստի եթէ ՍԻՕՆ պարտաւորեցաւ Եգիպտական խնդրոյն վրայ խօսիլ, ոչ թէ Յակոբեանց սիրտը վիրաւորելու և հակառակութիւն արծարծելու համար էր, քու լիցի, այլ յատկապէս Արշալուսոյ լեզուաբարութիւնը սանձելու համար, որպէս զի չը համարձակի կարծել թէ Սիւրբանութիւնս փաստ և կարողութիւն չունի իւր երազական դիտողութիւնքը ջրել եւ հերքել : Եթէ Եգիպտական խնդրոյն խորը թափանցենք, ակներեւ կը տեսնենք, որ նոյն խնդրոյն տարապայման երկարելոյն և հակառակութեան ենթարկուելոյն պատճառ գլխաւորապէս Արշալուս եղած է, իւր յարձակողական անընդհատ և անփաստ հրատարակութեամբք : Սի թէ չէք նըշմարեր, թէ նոյն իսկ Սեւրոպ եպիսկոպոսի խնդրոյն նկատմամբ, ինչքան անհամբեր է Արշալուս, անհամբեր իրրեւ շփանչն խաւահիւս : Ինչպէս կը յուզի, կը բորբոքի եւ Ազգային Վարչութեան կողմէն տակաւին որոշում մի չեղած, ինքն շարունակ կը քննարարայ, կը սպառնայ և դիտողութիւններ կը հրատարակէ, մերթ Եգիպտահայոց վիճակին կարեկից ձեւանալով, մերթ Սեւրոպ եպիսկոպոսը ներբողական բաւերու կոյտին տակ սքողելով, մերթ Ազգային Վարչու-

թեանը խրատներ տալով, մերթ Աստուածատուը վարդապետը դատապարտելով, և այլն և այլն :

Ինչ է Արշալուսոյ այս տապնապը և անհանգստութիւնը, եթէ ոչ անխոհեմ ընթացք մի, որով փափաքելով աւելի հաւատարիմ ծառայութի մատուցանել Սեւ. Յակոբեանց և Սեւ. րոպ եպիսկոպոսին, աւելի կ'աղարտէ նոցա անունը և պատիւը : Թող լռէ Արշալուս, իսկ ՍԻՕՆ, արդէն շուրջ մի տարի է, որ լռութիւն կը յարդէ :

Ի վերջ բանիս, կը հաւատացնենք Ձեզ, որ ինչպէս Գուք և Ձեզ հետ շատերը, նոյնպէս և յաւէտ Սիւրբանութիւնս, ոչ միայն սիրոյ և խաղաղութեան կը փափաքի, այլ և իրեն նուիրական պարտք կը ճանաչէ այլոց եւս քարոզել և ուսուցանելն : Սակայն գիտէք արդեօք, որ խաղաղութիւնը արդարութեան ծնունդն է, և առաջնոյն թափաւորութիւնը՝ երկրորդին վրայ կը հաստատուի թող յարգուի և սիրուի արդարութիւնը, և ահա խաղաղութիւնն կը թափաւորէ ինքնին :

Յուսալով որ, թէ Գուք և թէ Ձեզ հետ ամեն խաղաղութեան փափաքողներ կը համողուիք մեր համառօտ պատասխանադրութենէն, բարւոք համարեցինք տպագրութեամբ հրատարակել, քան թէ մանաւորապէս առ Ձեզ միայն ուղղել :